

ცვლილებები შპს-ის სამართალში

ზოგადი მიმოხილვა

აღნიშნული სტატია ბაზირებულია: ბურდული, საკორპორაციო სამართლის რეფორმა საქართველოში (ძირითადი ტენდენციები), საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ჟურნალი „ჩემი ადვოკატი“ 5/2021, 84-106.

ირაკლი გურგენიძე

თსუ-ის პროფესორი, სამართლის დოქტორი, სამართლისა და ეკონომიკის ცენტრის აკადემიური დირექტორი

1 შესავალი

წინამდებარე წერილი იძლევა ინფორმაციას 2021 წლის გაფხულში ძალაში შესული „მენარმეთა შესახებ“ კანონის იმ ცვლილებათა შესახებ, რომელიც შპს-ის ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმას შეეხება. 2022 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედებული კანონი „მენარმეთა შესახებ“ არსებითად შეცვლის კორპორაციულ-ორგანიზაციული ეკონომიკის ლანდშაფტს ქვეყანაში და მრავალ აქამდე არსებულ სადავო საკითხს მოაწესრიგებს. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ საქართველოში, ტრადიციულად, შპს-ის სამართლებრივი ფორმა დომინანტია ყველა დანარჩენ ბიზნეს სუბიექტთა შორის, რაც მის მიმართ კანონმდებლის (და არა მხოლოდ) განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს. სრული დე-

რეგულირებითი „მონესრიგებიდან“^{*1} რეგულირებად მოდელზე გადასვლა, რაც შპს-ის მიმართ კანონმდებლის მიერ განსაკუთრებულ გულისხმიერებაში გამოიხატა, ნიშნავს მრავალი საკანონმდებლო ნორმის შემოტანას. ამით, უპირველეს ყოვლისა, ის შიდაკორპორაციული ხარვეზები აღმოიფხვრება, რომელიც ხშირ შემთხვევაში თავად საწარმოს საქმიანობის „გაყინვასაც“ იწვევდა და მეტად არასასურველ შედეგამდე მიჰყავდა კორპორაციული სუბიექტი. ამისაგან თავის „დაღწევის“ ერთ-ერთი ძირითადი შესაძლებლობა საზოგადოების ლიკვიდაცია იყო. არადა, ფინანსურად მომგებიანი და ბაზარზე წარმატებით ოპერირებადი საწარმო, რომელიც გადასახადის გადამხდელი იყო, რომელსაც მოსამსახურე პერსონალი ჰყავდა დასაქმებული, სოციალურ-ეკონომიკური თალსაზრისით მეტად არასახარბიელო მდგომარეობაში აღმოჩნდებოდა. ამით კი ზიანდებოდა საწარმოც და თავად სახელმწიფოც. შესაბამისად, კარგად ჩამოყალიბებული სისტემა კანონისა, მსგავსი არასახარბიელო შედეგის განეიტრალებას ემსახურება, რაც, ეჭვგარეშე, ეკონომიკური სარგებლის მომტანია.

2 ცვლილების ნორმატიული შემხებალობა

როგორც შესავალში ითქვა (2022 წლამდე), ყველაზე მეტი ცვლილება „მენარმეთა შესახებ“ კანონს 2008 წლის 14 მარტის რეფორმით სწორედ შპს-ის ნაწილში შეეხო. აღნიშნული იურიდიული კონსტრუქცია, რომელიც სამენარმეო საქმიანობის განხორციელების ყველაზე მეტად გავრცელებულ სამართლებრივ ფორმას წარმოადგენს საქართველოში, საერთოდ საკანონმდებლო მონესრიგების გარეშე დარჩა.^{*2} ამან სერიოზული სამართლებრივ-ეკონომიკური ხარვეზები შექმნა ქვეყანაში,^{*3} არადა კორპორაციული ეკონომიკის თითქმის 95%-იანი ხვედრითი წილი სწორედ მასზე მოდის. შპს-ზე, გარდა გამონაკლისისა, არ ვრცელდება ევრო-დირექტივათა იმპლემენტაციის ვალდებულება, მაგრამ პრაქტიკულ პრობლემათა ანალიზიდან

საქართველოში, ტრადიციულად, შპს-ის სამართლებრივი ფორმა დომინანტია ყველა დანარჩენ ბიზნეს სუბიექტთა შორის,

და სამართლის პოლიტიკიდან გამომდინარე, ჯერ კიდევ კანონპროექტის შემუშავებისას გადანყდა, იგი შეძლებისდაგვარად ნოყიერად ყოფილიყო უზრუნველყოფილი საკანონმდებლო ნორმებით. პირველი რიგის ამოცანას აქაც კანონპროექტის შემუშავებელი ჯგუფისთვის წარმოადგენდა ორ კაპიტალურ საზოგადოებას – შპს და სს – შორის განმასხვავებელი ნიშნების საკანონმდებლო დონეზე გამოკვეთა. ამის ძირითად გამოვლინებას შპს-ის მიმართ მოქმედი ნორმების უმრავლესობის დისპოზიციური ხასიათი და სრული საწესდებო ავტონომია წარმოადგენს, თუმცა ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ ასევე მოხდა შპს-ის კაპიტალის სტრუქტურის მიახლოება სს-ისადმი, რამაც მას გზა კაპიტალის ბაზრის მემკვიდრით დაფინანსებისაკენ უნდა გაუხსნას. შეიძლება ითქვას, რომ

*1 რაც დამახასიათებელი იყო განსაკუთრებით 2008 წლის 14 მარტის რეფორმის შემდეგ საკორპორაციო სამართლისათვის. მიუხედავად იმისა, რომ შპს ყველაზე უფრო გავრცელებული იურიდიული ფორმა იყო საქართველოში, მისი მონესრიგება სრულად დერეგულირდა, უფრო სწორედ, გაუქმდა საკანონმდებლო ნორმები, რომელიც მის (შიდა-) კორპორაციულ ურთიერთობას მოაწესრიგებდა. საილუსტრაციოდ მხოლოდ იმის მოყვანაც კმარა, რომ „მენარმეთა შესახებ“ კანონის 2022 წლამდე არსებულ რედაქციაში მას (შპს-ს) ექვსიოდე მუხლი ეძღვნებოდა. ეს კი ამჟამად რეგულატორულ დეფიციტზე მიუთითებს, რაც ბევრ არასასურველ თანმდევ შედეგს იწვევდა.

*2 2022 წლამდე კანონის განსაკუთრებულ ნაწილში მას მხოლოდ ხუთიოდე მუხლი ეძღვნებოდა, რაც, შეიძლება ითქვას, თითქმის რეგულირების გარეშე ტოვებდა ამ ორგანიზაციულ ფორმას.

*3 და ეს დადასტურებულია კიდევ კანონპროექტზე განხორციელებული „სამომავლო კანონის მოქმედების ეკონომიკური შეფასებით“. იხ. „მენარმეთა შესახებ“ კანონის პროექტის განმარტებითი ბარათის დასაბუთების ნაწილი: https://matsne.gov.ge/ka/document/view/4962987?fbclid=IwAR3HYFK5dWIF6vpxHx3ZW-Nlx_FqMzC3nBWAKTBKTFY-IlqshLNeMm4agqA&publication=0.

შპს ტრანზიტულ სამართლებრივ ფორმას წარმოადგენს სინერგიული დაფინანსების ეფექტის არმქონე პერსონალური ტიპის საზოგადოებასა და კლასიკური კაპიტალის შემაკავშირებელი ფუნქციის მატარებელ სს-ს შორის. ამან კი თავისი ეკონომიკური ეფექტი უნდა გამოიღოს. ამ მხრივ კანონი ითვალისწინებს წილთა კლასების შემოღებას, მათ წარმოდგენას საზოგადოების კაპიტალში ისე, როგორც ამაზე პარტნიორები საზოგადოების ხელშეკრულებით შეთანხმდებიან (მუხ. 135-ე). შპს-ს⁴ არ მოეთხოვება სავალდებულო მინიმალური საწესდებო კაპიტალის არსებობა, თუმცა მისი გათვალისწინება, პროექტის ზოგად და განსაკუთრებულ ნაწილში (მუხ. 134) მოწესრიგებული განთავსებული კაპიტალის ნორმებით, წესდებით შესაძლებელია. ამავე 134-ე მუხ. მე-2 პუნ. საკანონმდებლო დონეზეა მოცემული ნომინალური და ნომინალურისაგან სრულიად თავისუფალი ღირებულის მქონე წილები, რითაც შპს-ის წილის კონცეფცია დიდწილად უახლოვდება სს-ის აქციისთვის დამკვიდრებულ კონცეფციას. შპს-ს კანონის 136-ე მუხ. შესაბამისად, უფლება აქვს გამოუშვას ახალი წილი, მოახდინოს ქონების მაქსიმიზაცია და უპასუხოს მის წინაშე მდგარ მოწვევებს. პრინციპში, აქვეა მოცემული კაპიტალის ნებადართული და პირობადებული გამზრდის საკანონმდებლო მოწესრიგება. ამავე მუხლით ერთმანეთისაგან იმიჯნება განთავსებული, გამოშვებული და ნებადართული წილები და პრაქტიკულად მისი ლეგალური დეფინიციებია მოცემული (ამავე მუხლის პირველი, მე-2-3 პუნ.). პარტნიორთა თანასწორუფლებიანობის პრინციპის გამოსახატავად და უზრუნველსაყოფად კანონის მომდევნო 137-ე

“

შპს-ს კანონის 136-ე მუხ. შესაბამისად, უფლება აქვს გამოუშვას ახალი წილი, მოახდინოს ქონების მაქსიმიზაცია

მუხ. ახალი (გამოშვებული) წილის უპირატესი შესყიდვის უფლებას აფუძნებს, რომელიც მხოლოდ გარკვეულ შემთხვევაში შეიძლება შეიზღუდოს (137-ე მუხ. პირველი, მე-6 პუნ.). ამავე მუხლშია მოცემული აგრეთვე წილის უპირატესი შესყიდვის უფლებასთან დაკავშირებული გარკვეული ორგანიზაციული ღონისძიებები და ამ უფლების შეზღუდვის ან მისი სრულიად გამორიცხვის გადაწყვეტილების მომწესრიგებელი ნორმები (137-ე მუხ. მე-6 პუნ.).

3

შესატანის ვალდებულება

მნიშვნელოვანი ცვლილება შეეხო პარტნიორის მხრიდან შესატანის განხორციელების ვალდებულებას, მის დადგენასა და შესრულებაზე კონტროლს (ზოგადად) და პარტნიორის ამ ძირითადი ვალდებულების შეუსრულებლობის ან არაჯეროვანი შესრულების სანქციების კორპორაციულ და ვალდებულებითსამართლებრივ რეჟიმს.⁵ შპს-ის სამართალში კვლავ ძალაში რჩება შეტანაუნარიანი ობიექტის განსაზღვრის ნეგატიური შინაარსი, თუმცა მისი გამორიცხვა საზოგადოების ხელშეკრულებით შესაძლებელია (138-ე მუხ. პირველი პუნ.).⁶ კანონის ახალი რედაქცია დიდ ყურადღებას ამახვილებს შესატანის ვალდებულების გამო პარტნიორის საზოგადოებიდან გარიცხვის საკითხზე. მიუხედავად მასთან დაკავშირებით არსებული ქართული სასამართლო პრაქტიკისა,⁷ უმჯობესი იყო ეს საკითხები კანონმდებლობით გარკვევით და უფრო დეტალურად მოწესრიგებულიყო. შენატანის განხორციელება კაპიტალურ საზოგადოებაში პარტნიორის ერთ-ერთი ყველაზე ძირითადი ვალდებულებაა. კანონის პა-

თოსით მისი დარღვევა აძლევს საზოგადოების ხელმძღვანელ ორგანოს უფლებას განახორციელოს წილის ჩამორთმევის პროცედურა დამოუკიდებლად (139-ე მუხ. მე-2 და მე-3 პუნ.), რაც იმას ნიშნავს, რომ ვალდებულების დამრღვევი პარტნიორის სათანადო გაფრთხილებისა და შენატანის განხორციელების მოთხოვნის ვადის უშედეგოდ გასვლის შემდეგ, პარტნიორი კარგავს წილს საზოგადოების სასარგებლოდ და ირიცხება სანარმოდან,^{*8} თუმცა ინფერენტსა და საზოგადოებას შორის შენატანის ხელშეკრულების არასინალაგმატური ხასიათიდან გამომდინარე, შეუტანელ შენატანთან დაკავშირებული მოთხოვნები ძალაში რჩება. ეს ასევე საზოგადოების კრედიტორთა დაცვასაც ემსახურება. ამ მხრივ კანონის პროექტმა გეზი გერმანული კადუციების სამართლისაკენ აიღო, რაც არასასარჩელო წარმოებას აფუძნებს.^{*9} თუმცა საზოგადოების წესდებით სხვაგვარი კომბინაციაც დასაშვებია. 2022 წლამდე რედაქციაში პარტნიორის გარიცხვა დამფუძნებლად პარტნიორთა კრების კომპეტენცია იყო (მე-91 მუხ. მე-6 პუნ. „ბ“ ქვეპუნ.). იგი შესაძლებელი იყო გადასცემოდა ხელმძღვანელ ორგანოს, თუმცა, როგორც წესი, პრაქტიკაში ქართული შპს-ის წესდებები მსგავს დათქმას არ შეიცავს. ამ საფუძვლით პარტნიორის საზოგადოებიდან გარიცხვას ესაჩიროება პარტნიორთა გადაწყვეტილება, რასაც კანონის 126-ე მუხ. პირველი პუნქტი ითხოვს. გერმანული კაპიტალური საზოგადოების სამართლის მსგავსად „კაპიტალის მიღვევების ფუნქციის“ საკანონმდებლო გამოხატულება იქნება დამატებითი შენატანების სავალდებულო და ნებაყოფლობითი ხასიათი, რაც 140-ე მუხ. არის გათვალისწინებული. მისი წესდებით დადგენა ხელს უწყობს განსაკუთრებით ფინანსურ სიდუხჭირეში ჩავარდნილ კომპანიას, გადაირჩინოს თავი პარტნიორთა დამატებითი შესატანების განხორციელებით, თუმცა აღნიშნული ვალდებულების დარღვევამ შესაძლოა ასევე გამოიწვიოს პირველადი შესატანის განუხორციელებლობის მსგავსი კორპორაციულ-სამართლებრივი სანქცია – პარტნიორის საზოგადოებიდან გარიცხვა.

- *4 მაგ., გერმანული (MünKommGmbHG/Schwandter, (2016), §5 Rn. 27 ff.) ან ავსტრიული სამართლისაგან განსხვავებით. კრიტიკა ავსტრიულ სამართალში იხ. მაგ.: Andensamer/Kerschbaum, Zur kleinen österreichischen GmbH-Reform im Abgabenänderungsgesetz 2014, NZG 2014, 452-455.
- *5 ამის თაობაზე იხ.: ბურდული/მალრაძე, შემზღვეული პასუხისმგებლობის საზოგადოებიდან პარტნიორის გარიცხვის საფუძვლები, სამართლისა და ეკონომიკის ცენტრის წელიწადური 2019, 25-49.
- *6 ეს, გარკვეულწილად, გერმანულ სამართალში 2008 წლის MoMiG-ის რეფორმით დამკვიდრებულ კონცეფციას წაგავს, თუმცა გერმანიაში ამას სხვა იურიდიულ-მატერიალური საფუძველი აქვს. ფიზიკური თუ იურ. პირის მიერ სანიმუშო პროტოკოლის გამოყენებისა და მხოლოდ სრულად განხორციელებადი ფულადი შენატანით შპს-ის სპეციფიკური სუბტიპის დაფუძნების შესახებ იხ. მაგ.: Altmeyen in Altmeyen, GmbHG. Komm., (2021), §5a Rn. 4-15, 19-24; Pfisterer in Saenger/Inhester, GmbHG. Komm., (2020), §5a Rn. 5 ff, 10-14; Servatius in Baumbach/Hueck, GmbH-Gesetz, (2019), §5a Rn. 8, 11 ff. ქართულად რეფორმისა და „შპს-ის ორი სხვადასხვა სამართლებრივი ფორმის“ შესახებ: ბურდული, სანესდებო კაპიტალი და მისი ფუნქციები, წიგნში: თანამედროვე საკორპორაციო სამართლის თეორიული და პრაქტიკული საკითხები, 2009, 216 და მომდ.
- *7 (ზოგიერთ შემთხვევაში არაერთგვაროვანი) პრაქტიკის ანალიზი და სასამართლო გადაწყვეტილებებზე მითითება იხ.: ბურდული/მალრაძე, შემზღვეული პასუხისმგებლობის საზოგადოებიდან პარტნიორის გარიცხვის საფუძვლები, სამართლისა და ეკონომიკის ცენტრის წელიწადური 2019, 25-49.
- *8 ამას კადუცირება ჰქვია და საზოგადოებიდან პარტნიორის სხვაგვარი გასვლის/განდევნის შემთხვევისაგან განსხვავდება. უცხოურ იურიდიულ წყაროებზე მით. იხ.: ბურდული/მალრაძე, შემზღვეული პასუხისმგებლობის საზოგადოებიდან პარტნიორის გარიცხვის საფუძვლები, სამართლისა და ეკონომიკის ცენტრის წელიწადური 2019, 25-49.
- *9 მსგავსი მიდგომის შესახებ საქართველოში იხ.: ჭანტურია/ნინიძე, შენატანთა შესახებ კანონის კომენტარი, 2002, 65 და მომდ. შემდგომ წლებში ეს პრაქტიკა შეიცვალა და დადგინდა, რომ შენატანის ვალდებულების დარღვევის, ისევე, როგორც ზიანის მიყენების შედეგად საზოგადოების პარტნიორის განდევნის შემთხვევაში, აუცილებელია სადავო წარმოება. მიუხედავად ამისა, ქართული სასამართლო პრაქტიკა მაინც არ არის ერთგვაროვანი და ზოგიერთ შემთხვევაში უშვებს შენატანთან დაკავშირებით არასასარჩელო წარმოებას. სასამართლო პრაქტიკაზე მითითებით იხ.: ბურდული/მალრაძე, შემზღვეული პასუხისმგებლობის საზოგადოებიდან პარტნიორის გარიცხვის საფუძვლები, სამართლისა და ეკონომიკის ცენტრის წელიწადური 2019, 26 და მომდ. ასევე აშშ-ის საკორპორაციო სამართლის მიდგომა იხ. იქვე: 32-33.

4

პარტნიორის გასვლა საზოგადოებიდან

კანონი ასევე ითვალისწინებს ქართულ საწარმოო პრაქტიკაში საკმაოდ გავრცელებული პრობლემის საკანონმდებლო მოგვარებას და 144-ე მუხლით ადგენს საზოგადოებიდან პარტნიორის გასვლის იურიდიულ საფუძვლებს (ამის თაობაზე ქვემოთ კიდევ უფრო ვრცლად იქნება საუბარი). ხშირია საქართველოში შემთხვევა, როდესაც შპს-ის პოზიტიური ბალანსის მიუხედავად, კომპანიაში დივიდენდის გაცემა არ ხდება. მსგავს ვითარებაში (მინორიტარი) პარტნიორი საწარმოში „გაყინულ“ მდგომარეობაში ვარდება: როგორც ცნობილია, უმცირესობაში მყოფი პარტნიორისათვის სამენარშეო საზოგადოებაში მონაწილეობა მხოლოდ კაპიტალდაბანდებას წარმოადგენს და მას ამ ინტერესთან ერთად საწარმოს მართვის არც სურვილი და, პრინციპში, არც რეალური შესაძლებლობა აქვს.^{*10} შესაბამისად, საკორპორაციო სამართალმა უნდა უზრუნველყოს მისი გასვლა კომპანიიდან და ამით პარტნიორის ქონებრივი ინტერესი შეძლებისდაგვარად დაიცვას. ეჭვგარეშეა, რომ პროექტის 144-ე მუხ. პირველი პუნ. „ბ“ ქვეპ. ამის შესაძლებლობას იძლევა. ამავე მუხლით გათვალისწინებულია საკითხები, რაც გასვლას პროცედურული დემოკრატიის ჩარჩოში სვამს.

კანონის ახალი რედაქცია დიდ ყურადღებას ამახვილებს შესატანის ვალდებულების გამო პარტნიორის საზოგადოებიდან გარიცხვის საკითხზე.

5

პარტნიორთა კრება და ქონების შენარჩუნების მაგალდებულებელი რეჟიმი

კანონი ცდილობს მოგვცეს დეტალური მონხსარიგება პარტნიორთა კრების, მისი (მათ შორის) თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებების გამოყენებით ჩატარებისა და მონხვევის, დღის ნხსრიგის განსაზღვრის, უფრო სწორედ, მასში ცვლილების შეტანისა და საკითხის დაყენების ნხსის, უმცირესობის მიერ რიგგარეშე კრების ჩატარების (მუხ. 126 და მომდ.), პარტნიორთა კრებაში მონაწილეობისა და ხმის უფლების გამოყენების შესახებ (მუხ. 130, 131). ყოველივე ეს კი აუცილებელია საზოგადოებაში შიდაორგანიზაციული ნების დემოკრატიული ფორმირების პროცესისთვის, ხოლო გადანყვეტილებათა გასაჩივრების შემთხვევაში დავაზე ობიექტური ჭეშმარიტების დადგენისა და კანონმდებლობაზე დაფუძნებული მართლმსაჯულების განხორციელებისთვის.

2022 წლამდე მოქმედი კანონი „მენარშეთა შესახებ“ კაპიტალური ტიპის საზოგადოების სამართალში საზოგადოდ დამკვიდრებული ქონების შენარჩუნების მაგალდებულებელ და საზოგადოებაში მოგებისა და მასთან დაკავშირებულ ქონების დისტრიბუციის კონკრეტული შინაარსის მქონე ნორმებს არ შეიცავდა. არადა, ამ ურთიერთობის საკანონმდებლო მონხსარიგება მნიშვნელოვანია შპს-ის და, მით უფრო, სს-ის სამართალში. კანონის ზოგად ნაწილში არსებულ ნორმებთან ერთად ცენტრალური დებულება, რომელიც ამას არეგულირებს შპს-ის სამართლებრივ ფორმაში, არის 145-ე მუხ. მოგების დივიდენდად განაწილება პარტნიორთა კრების ექსკლუზიური უფლება (126-ე მუხ.). წინადადებას საზოგადოების (წლიური ან შუალედური) ფინანსური ანგარიშისა და ქონების მდგომარეობის შესახებ ამზადებს და პარტნიორთა კრებას წარუდგენს ხელმძღვანელი ორგანო, რომელიც, პრინციპში, ვალდებულიც არის, გასანაწილებელი მოგების საკუთარი წინადადება შესთავაზოს კრებას (145-ე მუხ. პირველი პუნ.). ნხსდებით შესაძლოა სხვა

რამ იქნეს დადგენილი (ამავე პუნ. მეორე წინადადება), თუმცა, როგორც საზღვარგარეთის ქვეყნების სანარმოო პრაქტიკა აჩვენებს, ამას სწორედ ხელმძღვანელი პირები აკეთებენ. აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ მოგების განაწილება დივიდენდის სახით განსხვავებულ მიდგომას ეფუძნება შპს-ისა და სს-ის სამართალში. შპს-ის ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმაში ხელმძღვანელი ვალდებულია, წარადგინოს სანარმოს გადახდისუნარიანობის თაობაზე ანგარიში და დაადასტუროს, რომ დივიდენდის განაწილება არ გამოიწვევს საზოგადოების საქმიანობის შეფერხებასა (უფრო სწორედ, შეუძლებელს გახდის) და მიზნების მიღწევას და დივიდენდის დისტრიბუციის მიუხედავად, მისი გაცემის დღიდან მომდევნო კალენდარული წლის განმავლობაში იგი (სანარმო) შეძლებს ვადამოსული ვალდებულების შესრულებას. მოკლედ, სს-ისაგან განსხვავებით (მუხ. 181), შპს-ში მოგების განაწილება არ არის მიბმული წმინდა მოგების ჩვენების კონცეფციაზე და, მითუმეტეს, საზოგადოების სარემზერვო კაპიტალზე (თუკი სს-ს ეს უკანასკნელი გათვალისწინებული აქვს წესდებით: მუხ. 168). პროექტით ასევე წესრიგდება მოგების განაწილების ორგანიზაციული უზრუნველყოფის, პარტნიორს, როგორც კრედიტორსა და, საზოგადოებას, როგორც მოვალეს შორის ურთიერთობის, ასევე, დივიდენდის შესაძლო უკან დაბრუნების საკითხი და მსგავს შიდაკორპორაციულ ურთიერთობას უფრო ნათელს ხდის (145-ე მუხ. მე-4 და მომდ. პუნ.).

6 ხელმძღვანელის „მითითებებზე ბმის ვალდებულება“

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სიახლე, რაც საკანონმდებლო დონეზე შემოვიდა, არის ხელმძღვანელი ორგანოს მიერ პარტნიორთა მითითებების შესრულების მოვალეობა, რომელიც ახალი კანონის 124-ე მუხ. მე-2 პუნ. არის გათვალისწინებული. მრავალი დასავლეთევროპული ქვეყნის საკორპორაციო სამართალში ამი-

თაც ხდება შპს-ის, როგორც მაინც უფრო პერსონალური სტრუქტურის მქონე საზოგადოებისა და სს-ის ტიპოლოგიური ბუნების დოგმატური გამიჯვნა. სს-ის ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმაში, აქციონერთა (პარტნიორთა) მითითებებზე ბმა უცხოა ხელმძღვანელი ორგანოსათვის, რაც სწორედ, მისი კლასიკური გაგებით, არაპერსონალური აქციონერული სტრუქტურის დამსახურებაა. ქართულ სასამართლო პრაქტიკაში ეს საკითხი აქტუალურია და ამასთან დაკავშირებით ჩამოყალიბებული ერთიანი, მყარად დადგენილი სასამართლო პრაქტიკა ჯერ არ არსებობს.^{*11} სს-ში ხელმძღვანელი პირის ქმედების კიდევ მეტი არეალი და საქმიანობის განხორციელებაში მეტი თავისუფლების ფარგლები, შეიძლება ითქვას, ეფუძნება კანონის სპეციალურ ნორმას: 203-ე მუხლის შესაბამისად, ხელმძღვანელი ორგანო სს-ს მართავს საკუთარი პასუხისმგებლობით. მსგავსი ჩანაწერი გერმანული სააქციო სამართლის მიდგომას ამკვიდრებს ამ საკითხთან დაკავშირებით და სრულად გამოსატავს იმ ქვეყნების სამართლებრივ მიდგომას, სადაც კარგად არის განვითარებული სააქციო საზოგადოების სამართალი. აღნიშნული, სწორედ გერმანული საკორპორაციო სამართლის იურიდიულ ტრანსპლანტს წარმოადგენს ქართულ სამართალში.

^{*10} ბურდული, სავალდებულო სატენდერო შეთავაზება, აქციათა სავალდებულო გაყიდვა: აქციით მინიჭებული უფლების ბოროტად გამოყენება თუ კაპიტალის ბაზრის განვითარების სავალდებულო წინაპირობა?!, ჟურ. "მართლმსაჯულება", 2007 #2, 10-39, 37.

^{*11} მაგ., იხ.: სუს-ოს გად. #ას-1219-1139-2017; #ას-291-2019.

კოდექსი
უფლებები
და ბარანტიები

ადვოკატი მედიაცია

კანონმდებლობა

მედიატორი

შრომის კოდექსი სიმაართლე

საზოგადოებრივი კანონი კანონი პანონი

კოდექსი

კანონი

ადვოკატი

ბავშვის

უფლებები

სიმაართლე კანონმდებლობა

სიმაართლე

მედიაცია

მედიატორი

კოდექსი

სამოქალაქო უფლებები

კანონი

ადვოკატი კანონმდებლობა

შრომის

მედიატორი

კოდექსი

www.legalaid.ge

იურიდიული
დახმარების
სამსახური